

Laudatio prof. dr. Bert Brunekreef

Koninklijke Hoogheid,
Excellenties,
Bestuursleden van de Heineken Stichting en de Stichting Alfred Heineken Fondsen en in het bijzonder hun voorzitter, mevrouw De Carvalho,
dames en heren,

Geachte professor Brunekreef,

Op uw persoonlijke pagina op de website van de Universiteit Utrecht, de universiteit waaraan u verbonden bent, schrijft u:

‘Vanaf midden jaren ‘70 word ik geïnspireerd door de relatie tussen milieufactoren en volksgezondheid. Deze relatie wordt overdreven, onderschat, genegeerd, ontkend, en in diverse tijden door diverse actoren verkeerd voorgesteld. Voor de milieuepidemioloog is het zaak om een solide wetenschappelijke basis te verschaffen om de maatschappij te helpen prioriteiten te stellen inzake vermindering van verontreiniging.’

Dit citaat getuigt van een maatschappelijke betrokkenheid die ongetwijfeld een van de drijfveren van de topwetenschapper in u is. Met het onderzoek naar de relatie tussen milieufactoren en volksgezondheid bent u tot baanbrekende conclusies gekomen. Al tijdens de oliecrisis, toen het isoleren van huizen gewoon werd, vroeg u zich af wat dat voor effecten op de gezondheid zou gaan hebben. U was het die aantoonde dat vochtige huizen met schimmel de kans op astma bij kinderen flink doet toenemen. En huismijtallergieën bleken eveneens sterk samen te hangen met de kwaliteit van de lucht binnenshuis. Wereldwijde erkenning verwierf u vervolgens met de studie PIAMA, oftewel de Preventie en Incidentie van Astma en Mijt Allergie.

Maar ook als het om het buitenmilieu gaat, bent u bijzonder invloedrijk. Zo onderzocht u de gevolgen van luchtverontreiniging op de gezondheid van kinderen, zodat u met deze beide zeer nauwkeurig uitgevoerde epidemiologische studies heeft aangetoond dat zowel binnenshuis als in een verstedelijkt buitenmilieu luchtverontreiniging de volksgezondheid in grote mate beïnvloedt.

Professor Brunekreef, de Heinekenprijs voor de Milieuwetenschappen is een onderscheiding van internationale allure en wordt terecht aan u toegekend, want uw onderzoek is eveneens van internationale allure, en u wordt wereldwijd beschouwd als een autoriteit op het gebied van de milieugezondheidswetenschappen. Uw epidemiologische bevindingen en analyses zijn veelvuldig gebruikt om de maatstaf vast te stellen voor de bescherming van de volksgezondheid. Dit onderzoek heeft de weg gebaand voor de eerste *Air Quality Standard* voor PM10 (fijnstof) door de *US Environmental Protection Agency*, en vormt de basis voor de Europese wetgeving rond fijnstof. Een basis die u met uw wetenschappelijke argumenten verdedigt. Zo liet u met goed gevolg uw stem horen toen de Europese Commissie geneigd was de normen te versoepelen rond de hoeveelheid fijnstof die aanvaardbaar is voor de gezondheid.

Met dergelijke gevraagde en ongevraagde adviezen ijvert u voor maatregelen tegen luchtvervuiling. Daarbij gaat u er steeds van uit dat uw adviezen gezaghebbend zijn als ze goed wetenschappelijk gefundeerd zijn. Uw wetenschappelijke prestaties, onder andere tot uiting komend in een groot aantal gezaghebbende publicaties en de school van promovendi en afgestudeerden, tonen dat aan. Daarmee kunt u de rol van ‘*honest broker*’ goed vervullen. U was lid van onder meer een adviescomité van de *World Health Organization* voor gezondheid en luchtverontreiniging in Europa, en momenteel bent u lid van een comité van de Nederlandse Gezondheidsraad en lid van het stuurcomité van de *International Study of Asthma and Allergies in Childhood*.

U studeerde milieuhygiëne aan de Landbouwwuniversiteit Wageningen waar u zich specialiseerde in luchtvervuiling en milieu en gezondheid. Na uw promotie vertrok u voor een jaar naar de *Harvard School of Public Health*. Sinds 1993 bent u hoogleraar milieuepidemiologie in Wageningen, en vanaf 2000 in Utrecht. Aan de Universiteit van Utrecht richtte u in 2005 het IRAS op het *Institute for Risk Assessment Sciences*, waarvan u nog steeds directeur bent.

Uw intellectuele leiderschap, uw spilfunctie binnen ontwikkelingen op het gebied van milieuepidemiologie, de enorme invloed van uw werk op de volksgezondheid en milieubescherming zijn redenen om u deze middag te huldigen.

Professor Brunekreef, namens de Commissie voor de toekenning van de Heinekenprijs voor de Milieuwetenschappen is het mij een genoegen de onderscheiding in het jaar 2008 aan u toe te kennen als blijk van erkenning voor uw bijdrage aan de ontwikkeling van de milieuepidemiologie en uw onderzoek naar de relatie tussen milieufactoren en volksgezondheid.

Prof. dr. Gert Jan van Heijst,
Voorzitter van de jury van de Dr. A.H. Heinekenprijs voor de Milieuwetenschappen 2008